

Lieta C-156/22

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2022. gada 17. februāris

Iesniedzējtiesa:

Landgericht Stuttgart (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 3. februāris

Apelācijas sūdzības iesniedzēja:

TAP Portugal

Atbildētāja apelācijas tiesvedībā:

flightright GmbH

[..]

Landgericht Stuttgart [Štutgartes apgabaltiesas]

lēmums

lietā

Flightright GmbH, [..]

– prasītāja un atbildētāja apelācijas tiesvedībā –

[..]

pret

TAP Portugal, [..]

– atbildētāja un apelācijas sūdzības iesniedzēja –

[..]

par kompensāciju (2019. gada 17. jūlija reiss TP597/TP1944)

- 1 2022. gada 3. februārī *Landgericht Stuttgart* 5. civillietu palāta [...] ir nolēmusi:
- 2 I. Apturēt apelācijas tiesvedību.
- II. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu par Savienības tiesību interpretāciju:
- 3 Vai Regulas (EK) Nr. 261/2004 5. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pastāv ārkārtēji apstākļi šīs tiesību normas izpratnē, ja reiss no lidostas, kas atrodas ārpus apkalpojošā gaisa pārvadātāja bāzes, tiek atcelts tāpēc, ka šajā reisā iesaistīts apkalpes loceklis (šajā gadījumā – otrais pilots), kurš prasītās regulārās medicīnas pārbaudes ir nokārtojis bez ierobežojumiem, īsi pirms lidojuma sākuma pēkšņi un gaisa pārvadātājam neparedzēti nomirst vai tik smagi saslimst, ka viņš nav spējīgs veikt lidojumu?

Pamatojums:

Faktu izklāsts

- 4 Prasītāja pamatlietā atbilstoši tai cedētajām tiesībām prasa atbildētāju gaisa pārvadātāju izmaksāt kompensāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos (turpmāk tekstā – “Pasažieru tiesību regula”), 7. pantu.
- 5 Atbildētāja bija apkalpojošais gaisa pārvadātājs 2019. gada 17. jūlija reisam TP597 no Štutgartes uz Lisabonu, plānotais izlidošanas laiks bija plkst. 06.05 pēc vietējā laika. Lidojums tika atcelts. Atbildētāja atsauca uz ārkārtējiem apstākļiem Pasažieru tiesību regulas 5. panta 3. punkta izpratnē. Otrais pilots, kuram vajadzēja veikt attiecīgo lidojumu, 2019. gada 17. jūlija agrā rītā, plkst. 04.15 pēc vietējā laika, kad viņu vajadzēja paņemt no viesnīcas un nogādāt lidostā, tika atrasts miris savā gultā viesnīcas numurā. Tā rezultātā visa lidmašīnas apkalpe paziņoja par nespēju veikt lidojumu. Ģimenes tēva, kam bija nedaudz vairāk par 40 gadiem, pēkšņā nāve visiem bija smags trieciens un pilnīgi neparedzēta. Šādu ārēju notikumu gaisa pārvadātājs nespēj kontrolēt. Ārpus atbildētājas bāzes nebija pieejams aizvietojošs personāls. Aizvietojošā apkalpe ar tās dienas pirmo lidojumu plkst. 11.25 izlidoja no Lisabonas uz Štutgarti un tajā ieradās plkst. 15.20. Pēc tam pasažieri ar aizvietojošo reisu TP593 plkst. 16.40 pēc iespējas ātrāk tika nogādāti Lisabonā.

Pirmajā instancē pieņemtie lēmumi

- 6 Pirmās instances tiesa piesprieda atbildētājam samaksāt pieprasīto kompensāciju. Kā pamatojumu tā norādīja, ka atbildētāja nevarēja atsaukties uz ārkārtējiem apstākļiem, jo tāpat kā apkāpes locekļa pēkšņa smaga slimība, arī pēkšņs un neparedzams nāves gadījums ietilpst vienīgi gaisa pārvadātāja uzņēmējdarbības jomā. Tas nav ārējs notikums, kas ietekmē uzņēmumu, bet gan ikviena darba devēja risks, ar kuru jārēķinās, veicot parasto uzņēmējdarbību.
- 7 Atbildētāja par nelabvēlīgo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Landgericht Stuttgart*. Palāta izskata divas citas lietas – 5 S 30/21 un 5 S 32/21, kas attiecas uz to pašu reisu. Palāta iesniedz Tiesā visas trīs lietas ar aicinājumu tās apvienot. Tā kā prasītājas pamatlietā nav identiskas visos gadījumos, lietu apvienošana kopīgai izskatīšanai un palātas lēmuma pieņemšanai šajā gadījumā nav lietderīga.

Prejudiciālā jautājuma nozīmīgums strīda atrisināšanai un palātas sākotnējā juridiskā nostāja

- 8 [..]
- 9 Lēmums par apelācijas sūdzību ir atkarīgs no Eiropas Savienības Tiesas prejudiciālā nolēmuma, sniedzot atbildi uz rezolutīvajā daļā formulēto prejudiciālo jautājumu.
- 10 Lai izvērtētu jautājumu, vai attiecīgajai prasītājai ir tiesības uz pasažieriem, kurus skārusi atcelšana, piešķiramo kompensāciju, izšķiroša ir Tiesas sniegta Pasažieru tiesību regulas 5. panta 3. punkta interpretācija. Lai gan saskaņā ar palātas veikto izpēti Vācijas judikatūrā dažkārt tiek atbalstīts uzskats, kādu pirmajā instancē pārstāv arī *Amtsgericht Nürtingen* [Nirtingenas pirmās instances tiesa], ka sakarā ar iekļaušanu gaisa pārvadātāja riska jomā nepastāv ārkārtēji apstākļi ārēja, [uzņēmumu] ietekmējoša notikuma izpratnē (*LG Darmstadt* [Darmšates apgabaltiesa], 2011. gada 6. aprīlis, 7 S 122/10 [..]; *LG Darmstadt*, 2012. gada 23. maijs, 7 S 250/11 [..]; *AG Frankfurt aM* [Frankfurtes pie Mainas pirmās instances tiesa], 2011. gada 20. maijs, 31 C 245/11 [..]), Nīderlandē šajā jautājumā, ciktāl palāta var spriest, ir notikušas izmaiņas judikatūrā, kā rezultātā apkāpes locekļa pēkšņa slimība nu jau tiek uzskatīta par ārēju notikumu, kuru gaisa pārvadātājs nevar kontrolēt (*Rechtbank Noord-Holland* [Ziemeļholandes tiesa], 2020. gada 28. oktobris, ECLI:NL:RBNHO:2020:8758 atšķirībā no *Rechtbank Noord-Holland*, 2020. gada 11. marts, ECLI:NL:RBNHO:2020:2920, arī ietverot atsauci uz organizācijas riska jomu).
- 11 Veicot meklēšanu Francijas datu bāzē *Légifrance*, tika atrasts *Cour de Cassation* [Kasācijas tiesa] 2020. gada 5. februāra spriedums, 19–12.294, ECLI:FR:CCASS:2020:C100113, kurā arī tika noraidīta ārkārtēju apstākļu esamība pilota slimības vai darbnespējas gadījumā, pamatojoties uz to, ka tas nav ārkārtējs notikums (5. punkts).

- 12 Palāta sliecas uzskatīt, ka gaisa pārvadātājam principā ir jāatbild par savu darbinieku darbspēju veikt lidojumu un pieejamību un ka tādēļ tam principā ir arī pienākums noteiktā apjomā nodrošināt aizvietojošo personālu. Tomēr, ņemot vērā, ka jautājums Eiropas judikatūrā un doktrīnā tiek pretrunīgi vērtēts un līdz šim par to nav lēmusi nedz *Bundesgerichtshof* [Federālā augstākā tiesa] kā augstākā instance Vācijā, nedz Eiropas Savienības Tiesa, palāta lietu nodod tai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai.

[..]

DARBA VERSIJA